

Eesti Stratigraafia Komisjoni (ESK) koosoleku protokoll nr 12

21.04.2015 TTÜ Geoloogia Instituut, Tallinn

Algus: 10.30, **lõpp:** 13.00.

Osalesid:

1. Ivo Sibul, esimees (IS)
2. Olle Hints (OH)
3. Dimitri Kaljo (DK)
4. Juho Kirs (JK)
5. Tõnu Meidla (TM)
6. Peep Männik (PM)
7. Kuldev Ploom (KP)
8. Anne Põldvere (AP)
9. Heidi Soosalu (HS)

Puudus:

1. Tiit Hang

Külalised:

1. Kristiina Olesk (KO), Keskkonnaagentuuri põhjavee spetsialist, kutsutud tegema ülevaadet stratigraafiast hüdroteoloogia andmekogudes.

Juhatas: IS, **protokollis:** OH

Päevakord:

1. ESK aseesimehe ja sekretäri valimine
2. Stratigraafia Eesti andmekogudes
3. Stratigraafia arengud Skandinaavias
4. Info ja kohal algatatud küsimused

1. ESK aseesimehe ja sekretäri valimine

IS tervitab ESK uuendatud volitustega ja laienenud koosseisu ja teeb ettepaneku valida komisjoni ase-esimeheks TM. Vastuväiteid ei ole. IS teeb ettepaneku valida ESK sekretäriks OH. OH pakub sekretäri kandidaatideks PM ja HS. Mõlemad on oma kandidatuuri vastu. OH nõustub.

Otsustati:

ESK ase-esimees on Tõnu Meidla ning sekretär Olle Hints.

2. Stratigraafia Eesti andmekogudes

IS teeb ülevaate Maa-ameti maapõue andmebaasidest: geoloogilise baaskaardi infosüsteem, puursüdamike andmebaas ja maardlate nimistu (vt protokoll lisa 2). Stratigraafia on kajastatud indeksite kaudu. Puursüdamike ja maardlate puhul vabatekstilised väljad, andmete süsteemsus ja järelkontroll ebapiisav. Ka geoloogilise kaardi sisu põhjalikumalt eraldi ei kontrollita (varasemalt aruandeid retsenseeriti).

KO tutvustab KAURi puurkaevude andmebaas, kus stratigraafilised üksused on kasutuses avatud veehorisondi ja läbilõike kirjelduse juures. Kasutatakse stratigraafilisi indekseid vabatekstina, st ei ole etteantud valikuid ning sisuline kontroll stratigraafia osas puudub (kontrollifunktsioon KAURil). Andmed sisestab kaevu rajaja (puurija), kombineerides naabrusest pärit andmeid ja kaevu projekti. AP sõnul tegi varasemalt kaevu projekti kvalifitseeritud hüdroteoloog, praegu kvalifikatsioon ja andmete kvaliteet langenud, seetõttu ei saa kaevude infot kasutada kaardistamisel. KP märgib, et aluspõhja reljeefi kaardistamisel on kaevude andmetest abi küll.

OH teeb ülevaate stratigraafiaga seotud andmetest Eesti geokogude infosüsteemis SARV (vt protokoll lisa 3).

IS võtab kokku andmebaasidega seonduvad probleemid ja perspektiivid.

Diskussiooni käigus arutatakse stratigraafiliste indeksite probleemi: vanuse muutumisel ja korrelatsioonide täpsustumisel peaks muutma indekstite tähistusi. Küsimus: kas selle asemel oleks mõistlik juurutada uued püsivad indeksid? Igal juhul oleks kasulik stratigraafilised indeksid eri süsteemides ühtlustada ja piirata sisestusvõimalused etteantud valikutega. Leitakse, et vajalik oleks andmete kontroll ja usaldusväarsuse hindamine. ESK rolliks peaks olema mitte pelgalt stratigraafilise teenistuse toetamine vaid erinevatele sihtrühmadele vajaliku teabe tootmine ja skeemide koostamine.

Otsustati:

Võtta ülevaated teadmiseks ja jätkata edaspidi ESK rolli ja andmebaaside ühilduvusega seonduvate küsimuste arutamist. ESK põhimäärus vajab täiendamist.

3. Stratigraafia arengud Skandinaavias

TM teeb ülevaate Rootsi plaanidest reformida ja kaasajastada riiklik geoloogiline (sh kitsalt stratigraafiline) nomenklatuur. Ülevaade baseerub riikliku juhendi/koodeksi mustandil, mille koostamisega tegeleb Rootsi TA juures vastav komitee. Dokument

ise ei ole avalikustamiseks ja levitamiseks veel küps, kuid selle kohta küsiti TM arvamust. Mõned olulisemad erinevused senisest praktikast:

Stratigraafia käsitab ainult kihilisi kivimeid, plutoonid jms on litodeemid (*lithodemes*)

Loobuda topostratigraafilisest lähenemisest ning regionaalsest kronostratigraafilisest liigestusest.

Arutelu käigus leiti, et ka Eestis oleks revisjon vajalik ning selle võiks eesmärgina arvesse võtta maapõue strateegia kujundamisel.

Otsustati:

Võtta info teadmiseks ja tulla teema juurde tagasi kui rootslaste dokument saab levitamisküpseks.

4. Info ja kohal algatatud küsimused

OH: Eestiandatud geoloogilise ajaskaala uus versioon (2015/01) on ESK kodulehel kättesaadav (http://stratigraafia.info/materjalid/geoloogiline_ajaskaala_2015.pdf). Muudatused 2014 versiooniga minimaalsed (Toarci lademel fikseeritud GSSP, Rhuddani lademe piiri vanus taas 443.8 Ma, Krüogeeni piiri vanus ~720 Ma).

JK: järgmisel koosolekul võiks teha ülevaate aluskorra uutest andmetest ja ideedest, nt uus termin Bergslagen-Livonia 2 Ga vanune mikrokontinent, mille hulka kuulub ka Eesti aluskord.

Otsustati:

Järgmine koosolek toimub 2015 sügisel, päevakorda võtta lisaks aluskorra ülevaatele ja pooleli olevatele teemadele ka Eesti Kvaternaari skeemide kaasajastamine.

Protokolli lisad (allalaetavad ESK kodulehelt <http://stratigraafia.info>):

1. IS ettekande slaidid: ESK_koosolek_2015-04-21_IS_slaidid.pdf
2. OH ettekande slaidid: ESK_koosolek_2015-04-21_OH_slaidid.pdf